

Sygn. akt III AUa 1307/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Ewelina Kocurek - Grabowska (spr.)
Sędziowie	Lena Jachimowska del. Beata Torbus
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2019 r. w Katowicach

sprawy z odwołania M. M. (M. M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji ubezpieczonego M. M.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

z dnia 26 kwietnia 2018 r. sygn. akt XI U 1071/17

1. uchyla zaskarżony wyrok w części obejmującej roszczenie ubezpieczonego M. M. o uwzględnienie na wysokość świadczenia okresów wykonywania pracy na podstawie umów cywilno-prawnych w okresach od 28 września 1999 r. do 30 listopada 1999 r., od 2 października 2006 r. do 31 grudnia 2006., od 2 kwietnia 2007 r. do 30 kwietnia 2007 r. i od 4 maja 2010 r. do 31 stycznia 2011 r., i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach,

2. oddala apelację w pozostałej części.

/-/ del. Beata Torbus /-/ Ewelina Kocurek-Grabowska /-/ Lena Jachimowska

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1307/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18.04.2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na wniosek z dnia 2.03.2017r. doliczył ubezpieczonemu M. M. do stażu pracy okres zatrudnienia od 10.01.1997r. do 23.01.1997r., co jednak nie wpłynęło na wysokość świadczenia.

Decyzją z dnia 10.05.2017r. organ rentowy po rozpoznaniu wniosków ubezpieczonego z 7.04.2017r. i z 13.04.2017r. odmówił ubezpieczonemu przeliczenia wysokości świadczenia z uwzględnieniem aktualnej kwoty bazowej, odmówił zaliczenia do stażu pracy okresu pracy od 5.01.1954r. do 31.07.1956r. w gospodarstwie rolnym rodziców oraz okresów zatrudnienia na podstawie umów zlecenia od 28.09.1999r. do 30.11.1999r., od 2.10.2006r. do 31.12.2006r., od 2.04.2007r. do 30.04.2007r. i od 2.05.2010r. do 31.01.2011r., albowiem zleceniodawca nie odprowadzał składek na ubezpieczenia społeczne.

W odwołaniu ubezpieczony domagał się uwzględnienia do wyliczenia wysokości świadczenia : 1) aktualnej kwoty bazowej, 2) okresów zatrudnienia na zlecenie, za które nie były odprowadzane składki jako okresów nieskładkowych oraz 3) okresu pracy w rolnictwie, bo rodzice opłacali składki.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując w całości zaskarżone decyzje.

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2018r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że decyzją z dnia 12.11.1996r. (...) Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych przyznała M. M. prawo do emerytury od dnia 1.12.1996r., a przy ustaleniu jej wysokości przyjęto 40 lat, 2 miesiące okresów składkowych (brak okresów nieskładkowych).

Ubezpieczony pracował po przyznaniu prawa do świadczenia na podstawie umów zlecenia, a organ rentowy odpowiednio zmieniał staż pracy zwiększając długość okresów składkowych. Na podstawie przedstawionych zaświadczeń

o zatrudnieniu i wynagrodzeniu dokonano przeliczenia podstawy wymiaru decyzjami z dnia 12.02.2009r., z dnia 25.02.2009r., z dnia 10.05.2011r., z dnia 20.03.2012r., jednakże kwoty wynagrodzeń uzyskane po uzyskaniu prawa do emerytury nie spowodowały podwyższenia wwpw, dlatego było brak podstaw do przeliczenia świadczenia zgodnie z obowiązującą na dzień złożenia wniosku kwotą bazową.

Również ustalił Sąd, że decyzją z dnia 19.04.2012r. organ rentowy przyznał odwołującemu emeryturę znak KLE1 od dnia 1.02.2012r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto podstawę dotychczasowej emerytury, wwpw 166,28%

i kwotę bazową 855,35zł. Z kolei do obliczenia składnika wynoszącego 24% kwoty bazowej zastosowano kwotę bazową obowiązującą w dniu 1.02.2012r. (tj. 2.822,66zł).

Ostatecznie ZUS ustalił staż pracy M. M. na 43 lata, 6 miesięcy okresów składkowych oraz brak okresów nieskładkowych (decyzja z dnia 14.08.2012r.).

Z braku potwierdzenia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i opłacenia składek za okresy zatrudnienia na zlecenie - nie zostały uwzględnione na staż okresy od 28.09.1999r. do 30.11.1999r., od 2.10.2006r. do 31.12.2006r., od 2.04.2007r.

do 30.04.2007r. i od 2.05.2010r. do 31.01.2011r.

Ponadto ustalił Sąd, że zarzuty dotyczące długości ogólnego stażu pracy, aktualizacji kwoty bazowej, odwołujący podnosił także w toku postępowania, sygn.

XI 510/13, zakończony wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 17.06.2014r., sygn. akt

III AUa 2083/13, jak i w toku postępowania sygn. XI U 1121/13, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 12.11.2013r. oddalającymi jego odwołania od decyzji z dnia 31.12.2012r. i z dnia 1.03.2013r. (Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 6.11.2014r., sygn. III AUa 3728/13, oddalił apelację M. M. od wyroku z dnia 12.11.2013r. w przedmiocie waloryzacji emerytury od 1.03.2013r. oraz odrzucił jego apelację w pozostałej części). Ponowny wniosek ubezpieczonego o obliczenie emerytury według aktualnych kwot bazowych oraz doliczenia okresów nieskładkowych został załatwiony decyzją odmowną z dnia 17.09.2014r., zaś odwołanie od tej decyzji zostało prawomocnie odrzucone w sprawie sygn. akt XI U 2405/14.

Również roszczenie ubezpieczonego uwzględnienia w obliczeniu jego emerytury okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 5.01.1954r.

do 31.07.1956r. zostały uznane za bezzasadne, a odwołanie ubezpieczonego w tym zakresie od decyzji z dnia 3.04.2009r. zostało oddalone prawomocnym wyrokiem tamt. Sądu z dnia 29.06.2010r., w sprawie sygn. akt XI U 2333/09, utrzymanym

w mocy przez Sąd Apelacyjny w Katowicach z dnia 24.03.2011r., w sprawie sygn. akt III AUa 1816/10.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd podkreślił, iż przeliczania świadczeń emerytalno- rentowych zostało uregulowane w ustawie z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017. 1383 j.t.), a w szczególności w art. 110 ustawy i dalszych.

Obliczenie wysokości świadczenia z zastosowaniem nowej kwoty bazowej możliwe jest w trybie art. 110 ust 1, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Sąd zaakcentował, że ubezpieczony w niniejszej sprawie, jak i w poprzednich postępowaniach, nie wskazał do obliczenia emerytury podstawy wymiaru składki

na ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe przypadającej

w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, z której wskaźnik wysokości podstawy wymiaru byłby wyższy od poprzednio wyliczonego, a jednocześnie domagał się obliczenia jego emerytury z uwzględnieniem nowej kwoty bazowej. Takie żądanie, niespełniające warunków objętych przepisami prawa ubezpieczeń społecznych, uznał Sąd jako bezzasadne.

Dalej Sąd podniósł, iż okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia przypadające przed 1.01.1983r., stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, mogą być uwzględnione przy ustalaniu prawa i wysokości emerytury jako okresy składkowe bez względu na to, czy rodzice opłacali

składki, ale wyłącznie jako okresy tzw. uzupełniające, w sytuacji gdy okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 ustawy,

są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury.

Skoro, jak podkreślił Sąd, ubezpieczony wykazał ponad 40 lat okresów składkowych do nabycia prawa do emerytury, to nie były mu potrzebne żadne okresy uzupełniające. Dlatego zdaniem Sądu, ubezpieczony nie może domagać się zaliczenia na staż i wysokość świadczenia okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

Wreszcie Sąd, odnosząc się do art. 5 ustawy emerytalnej podniósł, że przy ustalaniu prawa do emerytury i obliczaniu jej wysokości uwzględnia się okresy składkowe, określone w art. 6 ustawy oraz okresy nieskładkowe, wymienione w art. 7 ustawy emerytalnej. Okresy zatrudnienia na umowę zlecenia, za które nie zostały opłacone składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie zostały wymienione przez ustawodawcę ani w art. 6, ani w art. 7 w/w ustawy, zatem takie okresy nie mogą być uwzględnione ani na prawo, ani na wysokość emerytury.

W konsekwencji, zdaniem Sądu, okresy zatrudnienia na umowę zlecenie od 28.09.1999r. do 30.11.1999r., od 2.10.2006r. do 31.12.2006r., od 2.04.2007r.

do 30.04.2007r. i od 2.05.2010r. do 31.01.2011r., za które składki nie zostały odprowadzone, nie są okresami nieskładkowymi w rozumieniu ustawy emerytalnej i roszczenie ubezpieczonego o ich doliczenie na wysokość emerytury było bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w oparciu o cytowane powyżej przepisy oraz na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako pozbawione uzasadnionych podstaw.

Apelację od wyroku wniósł ubezpieczony, nie zgadzając się z rozstrzygnięciem Sądu. Podnosił, że sąd niezasadnie nie ustalił nowej kwoty bazowej dla pobieranego przez niego świadczenia, nie zaliczył do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, jak i nie zaliczył jako składkowe okresy pracy wykonywanej w ramach umów zlecenia.

Sąd Apelacyjny uznał apelację ubezpieczonego za zasadną częściowo, w zakresie dotyczącym możliwości uznania za okresy składkowe zawartych przez ubezpieczonego umów cywilnoprawnych, a co skutkowało koniecznością uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W pozostałym zakresie zarzuty apelacji jako bezprzedmiotowe nie mogły zostać uwzględnione.

W niniejszej sprawie, jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ubezpieczony zawarł umowy cywilnoprawne zatytułowane umowami zlecenia lub umowami o dzieło.

Mianowicie zawarł 28.09.1999r. umowę zlecenie z (...) Zakład (...) w K. na okres od 28.09.1999r. do 30.11.1999r., której przedmiotem było pełnienie funkcji kierownika budowy. Kolejną umowę ubezpieczony zawarł z Kompanią Węglowa S.A. Oddział KWK (...)

w dniu 16.10.2006r. Umowa została zawarta na okres od 2.10.2006r. do 31.12.2006r. Umowa ta, nazwana umową o dzieło, dotyczyła sprawowania przez ubezpieczonego nadzoru inwestorskiego nad robotami związanymi z usunięciem szkód górniczych.

Z tym samym podmiotem ubezpieczony również zawarł umowę, zwaną umową o dzieło, w dniu 23.04.2007r., na okres od 2.04.2007r. do 30.04.2007r. Dotyczyła ona dokonania odbioru jakościowego wykonanego zakresu robót wraz ze sprawdzeniem rozliczenia. Wreszcie ubezpieczony zawarł umowę zlecenia w dniu 4.05.2010r.

z Firmą (...) na okres od 4.05.2010r. do 31.01.2011r.

W ramach tej umowy pełnił funkcję Inspektora Nadzoru Robót Kolejowych w branży torowej.

Bezspornym pozostawało, że składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu powyższych umów nie zostały odprowadzone.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powyższe okresy zatrudnienia na umowę zlecenie od 28.09.1999r. do 30.11.1999r., od 2.10.2006r. do 31.12.2006r., od 2.04.2007r.

do 30.04.2007r. i od 2.05.2010r. do 31.01.2011r., nie są okresami składkowymi, jak i nieskładkowymi w rozumieniu ustawy emerytalnej i dlatego nie było możliwe ich doliczenie na wysokość emerytury.

Sąd Apelacyjny nie podziela powyższego poglądu Sądu Okręgowego.

W konsekwencji, koniecznym stało się rozważenie, czy sporny okres wykonywania pracy na podstawie umów cywilnoprawnych przez ubezpieczonego,

za który zleceniodawca jako płatnik nie opłacił należnych składek na ubezpieczenia społeczne zleceniobiorcy, może być uwzględniony jako składkowy okres podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Wobec powyższego, należy przypomnieć, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4, ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017r., poz. 1778 z późn. zm.; dalej jako ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych lub ustawa systemowa), osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy o zleceniu (zwane zleceniobiorcami), podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu a nadto dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu. W myśl art. 13 pkt 2 ustawy, podleganie to trwa od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy.

Z kolei z uregulowania art. 16 ust. 1 pkt 4, ust. 1b, ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że składki na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe zleceniobiorców współfinansują ubezpieczeni i płatnicy składek, składki na ubezpieczenie chorobowe finansują w całości ubezpieczeni, a na ubezpieczenie wypadkowe - płatnicy składek. Równocześnie jednak, z mocy art. 36 ust. 1, art. 41, art. 46 ust. 1 ustawy, to właśnie na płatniku składek (jakim zgodnie z 4 pkt 2a w stosunku do zleceniobiorców jest jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna będąca zleceniodawcą) spoczywa obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, składania deklaracji rozliczeniowych oraz obliczania, potrącania z dochodów ubezpieczonych, rozliczania i opłacania należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy.

W tym miejscu koniecznym jest również odniesienie się do art. 4 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w świetle uregulowań którego okresami ubezpieczenia sensu stricto od dnia 1.01.1999r., wymienionymi w tej ustawie, są okresy opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz okresy nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek, o której mowa w art. 19 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Innymi słowy, okresami ubezpieczenia są przede wszystkim okresy opłacania składek w trakcie obowiązkowego (art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) lub dobrowolnego (art. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) ubezpieczenia emerytalnego i rentowych. W szczególności chodzi tu o okresy, za które jest należna lub została faktycznie wpłacona składka emerytalna. W obu przypadkach, ewidencjonowana na koncie/subkoncie ubezpieczonego w ZUS, informacja o zwaloryzowanej kwocie składek na ubezpieczenie emerytalne, stanowi podstawę obliczenia emerytury z ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 25 ust. 1 tej ustawy).

Równocześnie okresy opłacania składek są okresami składkowymi pod warunkiem zapłaty należnych składek na ubezpieczenia społeczne tylko wtedy, gdy przepisy tej ustawy tak wyraźnie stanowią, np. art. 6 ust. 1 pkt 2 i 3a oraz art. 6 ust. 2 pkt 1c, pkt 9, 10, 11a, 12a, 13a, 14a, 15 i 16. Ponadto z art. 5 ust. 4 tej ustawy wyraźnie wynika, że tylko przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty dla płatników składek zobowiązanych do opłacania składek na własne ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a ponadto osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność - nie uwzględnia się okresu, za który nie zostały opłacone składki, mimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w tym okresie.

Z wymienionych regulacji prawnych łącznie wynika, że okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia, za które płatnicy składek powinni opłacić należne składki za ubezpieczonych, a ponadto okresy opłacania składek przez płatników na własne ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz "szczególne" ubezpieczenia społeczne osób współpracujących z płatnikami prowadzącymi pozarolniczą działalność, które

to osoby współpracujące we własnym interesie prawnym, bo ze względu na niezdefiniowany prawnie stosunek współpracy, mają obowiązek osobistego zgłoszenia się do ubezpieczeń społecznych (art. 36 ust. 3 ustawy systemowej).

Dlatego Sąd Apelacyjny uznał, że przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy składkowe uwzględnia się jako okresy ubezpieczenia (art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach), bez względu na to, czy płatnik niebędący ubezpieczonym opłacił należne za niego składki, ponieważ przy weryfikacji okresów uwzględnianych do ustalenia prawa i wysokości emerytury lub renty nie uwzględnia się okresów, za które nie zostały opłacone składki tylko, gdy płatnik składek zobowiązany do opłacania składek na własne ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność (płatnikami takich składek) nie opłacił składek na takie ubezpieczenia społeczne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16.05.2018r., sygn. akt II UK 151/17).

Przeciwnie stanowisko, że skutki zaniechania opłacania składek przez niebędących ubezpieczonymi płatników obarczałyby ubezpieczonych ryzykiem "utruty" składkowych okresów ubezpieczenia, byłoby zaprzeczeniem istoty i automatyzmu prawnego powstawania i podlegania obowiązkowym stosunkom ubezpieczeń społecznych oraz obliczania i opłacania przez płatników całości należnych składek za ubezpieczonych, choćby w części finansowanych z przychodów samych ubezpieczonych.

Warto też zaakcentować, że to organ ubezpieczeń społecznych po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, kontroli lub korekcie danych

o składkach należnych za ubezpieczonych niebędących płatnikami wydaje decyzje

o ustaleniu wymiaru składek i ich poborze od płatników składek (art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy). Zaległości składkowe podlegają z kolei ściągnięciu w trybie przepisów

o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej (art. 24 ust. 1-4 ustawy systemowej). Oznacza to, że organ ubezpieczeń społecznych ma ustawowy obowiązek wymierzania i ściągania zaległości składkowych w razie powzięcia informacji o nieopłacaniu składek należnych za ubezpieczonego niebędącego płatnikiem składek, jeżeli nierzetelny płatnik nie opłaca należnych składek lub opłaca jej w zaniżonej wysokości.

Ta regulacja wyklucza więc przerzucanie na ubezpieczonych niebędących płatnikami składek ryzyka i niekorzystnych skutków prawnych nierealizowania obowiązku składkowego (nieopłacania należnych składek za ubezpieczonych) przez nierzetelnych płatników.

Natomiast w całkowicie inny sposób traktuje się ubezpieczonych będących płatnikami składek oraz osoby z nimi współpracujące przy prowadzonej działalności pozarolniczej, którym na kontach ewidencjuje się już tylko składki wpłacone (art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy), co sprawia, że przy ustalaniu takim osobom prawa do emerytury lub renty nie uwzględnia się okresów, za które nie zostały opłacone składki,

mimo podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (art. 5 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach).

Powyższe oznacza, że w przypadkach, w których obowiązek składkowy realizują za ubezpieczonych płatnicy niebędący ubezpieczonymi, nie ma podstaw prawnych ani uzasadnienia, że ubezpieczeni mogliby ponosić najdalej idące negatywne konsekwencje prawne zaniechań lub zaniedbań nierzetelnych płatników, którzy nie opłacili w całości lub w części należnych składek z przyczyn niedotyczących ubezpieczonych, a organ ubezpieczeń społecznych zaniechał lub zaniedbał wymierzenia lub egzekucji należnych składek za ubezpieczonego od płatnika takich składek.

Skoro więc została przesądzona zasada prawna dotycząca uznawania za okres składkowy okresów wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia, czy umów

o świadczenie usług również w sytuacji braku uiszczania składek z tego tytułu, celowym staje się podjęcie rozważań w kierunku ustalenia możliwości zaliczenia spornych okresów pracy ubezpieczonego do okresu składkowego.

W tym zakresie Sąd Okręgowy nie poczynił jednak żadnych ustaleń, jak i nie ocenił powyższych spornych umów pod kątem istnienia tytułów do podlegania ubezpieczeniom społecznym. Dlatego uznać należy, że nie została rozpoznana istota sporu, a co skutkowało musiało uchynieniem wyroku w tej części i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu z mocy art. 386 § 4 k.p.c.

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy poczyni stosowne ustalenia w kierunku oceny charakteru spornych umów zawartych przez ubezpieczonego na okresy od 28.09.1999r. do 30.11.1999r., od 2.10.2006r. do 31.12.2006r., od 2.04.2007r. do 30.04.2007r. i od 4.05.2010r. do 31.01.2011r., a co w szczególności dotyczy będzie umów nazwanych umowami o dzieło.

Pamiętać bowiem należy, że wprowadzenie fundamentem Kodeksu cywilnego jest swoboda kontraktowa stron, przejawiająca się między innymi w prawie do nieskrepowanego ułożenia wzajemnych praw i obowiązków, jednakże nie jest ona absolutna.

Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nakazuje zakwalifikować więź prawną w stanowczy sposób, a w rezultacie objąć wykonawcę ubezpieczeniem społecznym, albo uznać, że im nie podlega. Przepisy prawa ubezpieczeń mają moc przepisów powszechnie obowiązujących, które nie mogą być wolą stron zmieniane i modyfikowane. Skoro obowiązek ubezpieczenia powstaje z mocy prawa, to przez czynności faktyczne stron nie można go uniknąć. Dążenie do takiego celu pozostaje

w opozycji do art. 353¹ k.c., albowiem kształtuje umowę w sposób sprzeczny z ustawą systemową. Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że umowa o dzieło i umowa zlecenia należą do umów o świadczenie usług, aczkolwiek ich zakresy nie są tożsame. Niewątpliwie każda umowa o dzieło należy do kategorii umów rezultatu, jednak nie każda umowa rezultatu może być podporządkowana przepisom umowy o dzieło. Ponadto wola stron wyrażona w umowie nie może być sprzeczna z ustawą (art. 58

§ 1 k.c.), i dlatego wola stron nie może zmieniać ustawy. W konsekwencji strony nie mogą nazwać umową o dzieło zobowiązania, którego przedmiotem nie jest dzieło

w rozumieniu art. 627 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.03.2013r.,

II UK 201/12, Legalis nr 734548). Samo nazwanie umów - umowami o dzieło

i posługiwanie się przez ich strony terminologią stosowaną przy zawieraniu umów rezultatu (o dzieło) nie decydują autonomicznie ani samodzielnie o rodzaju zawieranych zobowiązań, ale wymagają uwzględnienia i oceny prawnej rzeczywistego przedmiotu umów, w tym sposobu, okoliczności i celu ich wykonywania oraz wynagradzania za wykonane prace, bez względu na konkretny efekt końcowy (rezultat) – (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7.01.2014r., sygn. akt

II UK 414/13, opubl. LEX nr 1644523).

Pozostałe zarzuty apelacji nie mogły zostać uwzględnione, albowiem kwestia zarówno zaliczenia do stażu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, czy przeliczenia świadczenia w oparciu o nową kwotę bazową była już wielokrotnie rozpoznawana

i żadna zmiana okoliczności w tym zakresie nie nastąpiła. Z tych względów, apelacja w tym zakresie podlegać musiała oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

/-/ del. Beata Torbus /-/ Ewelina Kocurek-Grabowska /-/ Lena Jachimowska

Sędzia Przewodniczący Sędzia